

Manglende kæbeknogle

Til patienter og pårørende

Du er blevet henvist til behandling af manglende kæbeknogle og efterfølgende behandling med tandimplantater til erstatning for manglende tænder.

Manglende kæbeknogle kan skyldes tandtab, hvor knoglen over årene svinder mere og mere, så det til sidst kan være umuligt at bruge en protese.

Kæbeknogle kan også mistes i forbindelse med et uheld, efter fjernelse af tumorer eller pga. manglende tandanlæg.

Behandlingsforløb:

Et behandlingsforløb er altid individuelt tilpasset, men følger nogle overordnede retningslinjer.

Et gennemsnitlig forløb er på ca. 1-1,5 år og består af følgende:

- Forundersøgelse
- Knogletransplantation
- Tandimplantatindsættelse
- Påsætning af abutments/forlængere
- Bro/Protesebehandlingen
- Kontroller

Forundersøgelse:

- Du vil blive indkaldt til en forundersøgelse, hvor du får lavet en skanning af kæber/gummer og undersøgt af den kirurg, som skal behandle dig.
- Du får afklaret dit behov for evt. behandling, og derudfra fastlægges en behandlingsplan.
- Efterfølgende henvender du dig til din egen tandlæge og får lavet en plan for implantat muligheder og et budget for din senere krone, bro eller protese.
- Kirurgen sender beskrivelse af dine muligheder til din tandlæge.

Knogletransplantation:

Til opbygning af kæbeknogle foretages der som oftest knogletransplantation. Knoglen kan transplanteres fra den forreste eller bagerste hoftekam eller fra underkæben. Donorstedet afhænger af den mængde knogle, der er brug for. Behandlingen foregår i fuld bedøvelse under indlæggelse.

Tandimplantater:

Når kæbeknoglen er genopbygget, kan der isættes tandimplantater. Et tandimplantat er en titaniumskrue, der fungerer som en kunstig tandrod.

Implantaterne indsættes i kæbeknoglen i lokalbedøvelse eller fuld bedøvelse, hvorefter de vokser helt fast i knoglen over en længere periode.

Manglende kæbeknogle

Vigtigt:

- Har du protese, må denne **IKKE** bruges, før du har været til kontrol 10-14 dage efter dine operationer.
- Efter hver operation skal protesen tilpasses hos din tandtekniker/ tandlæge. Protesen må **ikke** trykke og **ikke** anvendes om natten.

Abutments:

- Abutments påsættes efter opheling som det sidste i forløbet og foregår i lokalbedøvelse.
- Abutments danner basis for kroner, en fastsiddende bro eller en aftagelig protese.

Hvad skal du gøre:

Rygning:

- Er du ryger, er det en forudsætning, at du stopper med dette inden et behandlingsforløb kan påbegyndes.
- Vi anbefaler, du får hjælp til at gennemføre rygestoppet. Vi henviser dig til rygestop i egen kommune.
- Sundhedsstyrelsens anbefalinger:
- <https://sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/undersogelser/kirurgi/komplikationer/kirurgiske-komplikationer-forebyggelse/>

Økonomi:

- Sygehuset betaler for knogletransplantation og implantater.
- Du skal betale for protesejusteringer, en evt. vejledende skinne og den krone-, bro- eller protesebehandling, som din tandlæge skal foretage.
- Det er vigtigt, at I har diskuteret de forskellige behandlingsmuligheder. Det er en
- forudsætning, at I har afklaret økonomien omkring dette, før behandlingen påbegyndes.

Manglende kæbeknogle

1.

- Når din endelige plan er fastlagt mellem din egen tandlæge/tandtekniker og kæbekirurgen bliver du indkaldt til ambulant besøg som forberedelse til operation og indlæggelse.
- Den kæbekirurg der senere skal operere dig gennemgår planen for din behandling.
- Er der ændringer i din almene tilstand eller medicin skal du oplyse herom.
- Donorstedet inspiceres. Er huden intakt og fri for urenheder, der aftales hvor stort et område der skal klippes/raceres.

En sygeplejerske informerer dig om selve indlæggelsen og dit forløb og du får:

- Målt højde, vægt blodtryk og puls.
- Evt. taget blodprøver og EKG denne dag.
- Der tages mål til støttestrømper.
- Talt med en narkoselæge/narkosesygeplejerske om bedøvelse.

Medicin og kosttilskud:

3 uger før operationen må du **ikke** tage:

- Kodimagnyl
- Treo
- Tabletter der indeholder acetylsalisylsyre
- Omega 3 fedtsyrer (fiskeolier)
- Ginseng
- Gingo biloba
- Hvidløgspliller

Disse præparater kan nemlig virke blodfortyndende. Du må gerne tage Pinex, Pamol og Panodil.

2. Knogletransplantation i fuld bedøvelse under indlæggelse:

Du skal være frisk og ikke have været syg op til operationen. Kontakt os ved nyopstået sygdom

Indlæggelsen er som regel af et par dages varighed, hvorefter du udskrives til ambulant kontrol.

Du møder i Kæbekirurgisk ambulatorium og bliver gjort klar til operation.

Du må gerne tage en pårørende med, som kan være hos dig indtil du falder i søvn.

Du skal møde:

- FASTENDE, læs om reglerne her: [Fasteregler](#).
- Læs om operation i fuld bedøvelse i vedhæftet bilag.
- Være nybadet.
- Være nybarberet hvis du har skæg.
- Have en ren mund når du ankommer/nybørstede tænder
- Ved knogletransplantation fra hofte skal din hud på hofte og balle være intakt og uden sår.
- Er du meget behåret på området/donorstedet skal dette være nyklippet med maskine 1 døgn før operationen. Ved forundersøgelsen aftales hvor stort et område.
- Have fjernet eventuelle smykker, pircinger, neglelak/kunstige negle og makeup.

Du skal medbringe:

- Faste indesko, bukser der nemt tages af og på.
- Almindelige toiletsager.
- Telefon/læsestof efter behov.

Manglende kæbeknogle

Efter operationen

Når operationen er overstået kommer du på opvågningen nogle timer og derefter til Kæbekirurgisk sengeafdeling.

Kæbekirurgen kommer og tilser dig efterfølgende.

- Har du fået anlagt et blærekateter under operationen bliver dette fjernet.
- Ved operation fra bagerste hoftekam vil du have et dræn/lille afløb der fjernes dagen efter.
- Næste dag kommer du til stuegang i Kæbekirurgisk ambulatorium og formentlig udskrevet.

Medicin/Smerter:

- Du vil normalt ikke have særligt ondt efter operationen.
- Men der vil være en del ubehag og nedsat følelse fra hofte og munden.
- Du får fast smertestillende medicin de første dage.
- Ved behov for ekstra smertestillende under indlæggelsen, udleveres dette.
- Du skal have antibiotika i ca. 1 uge.

Ved forundersøgelsen sender din kirurg en e-recept på smertestillende og antibiotika. Det er en god ide at hente medicinen inden du bliver opereret.

Hævelse i ansigtet:

- Ved knogletransplantation til/fra kæben kan der være hævelse og ømhed med blodudtrædning på kind/kæben i ca. 2 uger.
- Denne lindres ved anvendelse af ispakninger på området de første 2 døgn i 15-20 minutter x flere dagligt.
- Efter 2 døgn lindres med varmepude/hvedekernepude i min 15-20 minutter x flere dagligt.

Kost:

At få nok at spise kan være en udfordring på grund af den manglende tyggeevne.

Det **første døgn** skal kosten være kold og flydende.

De **næste 2 uger** skal kosten skal være **flydende/tyggefri** til du har været til kontrol.

- Følg skema 2 for din operation i det vedhæftede bilag Kost til kæbeopererede og læs om tips/ideer i bilaget Opskrifter. I skemaet kan du se hvor meget du må tygge, og hvor længe du skal passe på og hvornår du må bruge din protese.
- Tips og tricks til at gøre din hverdag nemmere
- Det er vigtigt at din ernæringstilstand er optimal for, at du heler godt. Spis derfor sundt og varieret med fokus på øget indtag af protein, fedt og kulhydrat.
- Vær opmærksom på knogleheling og spis fed fisk, og tag evt. kalk og D-vitamin.
- Ved behov kan du få udleveret en recept på proteindrikke. Læs om: [Ernæringsrige drikke](#).

Manglende kæbeknogle

Mundhygiejne:

En grundig mundhygiejne er vigtig. Vi vil vejlede og hjælpe dig under indlæggelsen.

- Det er vigtigt at skylle munden med vand efter hvert måltid.
- Hvis du har tænder i munden skal du børste dine tænder med en blød lille tandbørste 2 gange om dagen.
- Du må ikke børste på trådene, men din tunge må gerne børstes.
- Tandpasta kan måske svie de første dage.
- 1 time efter tandbørstning skal du skylle din mund med Klorhexidin 0,1 %, se vedhæftet bilag Klorhexidinvejledning.

Har du protese, må denne **IKKE** bruges før du har været til kontrol i Kæbekirurgisk amb. ca. 2 uger efter operationen.

Den skal derefter tilpasses hos din egen tandlæge.

Hvordan ser du ud i munden efter operationen:

- Du kan se blå tråde/suturer, hvor du er syet.
- Man må gerne kigge sig selv i munden, men undgå at trække i læberne.
- For at sikre god heling, skal tungen holdes fra trådene.
- En enkelt tråd kan løsne sig, men gaber sårrandene, skal du kontakte os.
- I helingsfasen kan der forekomme hvide/gullige belægninger i området. Dette er ufarligt.

Infektion ses sjældent, men vær opmærksom på hævelse, varme, dårlig smag i munden, temperatur forhøjelse og/eller tiltagende smerter.

Kontakt Kæbekirurgisk ambulatorium hverdage mellem 8.00 og 15.00 på telefon 79 18 21 45.

Hoftegener:

I forbindelse med transplantation fra hoften er der forbigående gener med smerter i varierende omfang og let til moderat gangbesvær.

Generne er som regel overstået i løbet af 1 måned og kan afhjælpes ved smertestillende behandling i samråd med kirurgen. Det er meget sjældent, at der er vedvarende gener.

Der kan være et område på huden over arret, hvor følelsen permanent bliver nedsat.

Mobilisering:

- Hurtigt efter operationen vil vi opfordre dig til at komme op af sengen og gå omkring på afdelingen dog uden at overanstrengte dig.
- Tag derfor et par faste sko med til at gå i.
- Max belastning er til smertegrænsen.
- Det er vigtigt ved hofte-transplantat at du ikke støtter fuldt på donorbenet når du går rundt (du kan eventuelt låne en krykke på afdelingen).
- Det er normalt at føle sig meget træt de første dage.
- Tag dit eget tøj på, så føler man sig mere frisk. Trappegang kan være smertefuldt de første uger og minimer derfor dette.

Manglende kæbeknogle

Hvordan forholder jeg mig til mit sår på hoften:

- Dit donorsted på hoften er syet med indvendige tråde, der opløses af sig selv.
- Du har 2 lag plaster på. Inderst sidder strips, der holder sårkanterne sammen.
- Yderst et vandtæt plaster.
- Området holdes rent og tørt.
- Du skal ikke kigge unødigt til det.

- Hvis der er gennemsivning skal det skiftes.
- Vask dine hænder grundigt inden du rører ved såret.
- Hold en god håndhygiejne.

- Du bader med plastret, hvis det er intakt.
- Derefter dupper du det tørt med et rent håndklæde.

- Det yderste plaster må max sidde 7 dage efter operationen.
- Efter 7 dage eller før ved gennemsivning, skiftes det yderste plaster til det hvide plaster du fik udleveret på sengeafdelingen.
- De inderste strips skal sidde så længe som muligt for at opnå en pæn sårheling.
- Falder de af inden kontrol, sætter du de udleverede strips på.
- Sårets kanter skal holdes sammen.
- Vi kigger til såret ved din kontrol og aftaler hvor længe stripsene skal sidde på.

Observation af sårområdet:

- Ved varme, rødme, diffus hævelse på hoften, temperatur forhøjelse og/eller tiltagende smerter skal du kontakte os.
- I sjældne til fælde kan opstå en golfbold stor afgrænset hævelse i området kaldet Serom.
- Dette er sår/lymfevæske, der skal udtømmes og er ganske ufarligt.

Trådfjernelse:

Trådene du er syet med i munden fjernes ved kontrol 10-14 dage efter operationen.

Brug af protese:

For at behandlingen skal lykkes, er det vigtigt at du følger retningslinjerne for brug af protesen fremover.

- Du må **ikke** bruge din protese i 10-14 dage efter: knogletransplantation, implantatisættelse eller abutmentoperation.
- Og tidligst efter kontrol i Kæbekirurgisk ambulatorium.
- Protesen skal **altid** justeres hos din egen tandtekniker/tandlæge.
- Protesen må bruges i løbet af dagen efter **aftale** ved kontrollerne.
- Du skal undgå hårde fødeemner.
- Du må **IKKE** sove med den om natten.
- Den må **aldrig** trykke/gnave.

Motion:

Du må gå kortere ture men al anden sport frarådes i 4-6 uger. Seksuel aktivitet er under hensyntagen til din operation. Spørg hvis du er i tvivl.

Manglende kæbeknogle

Sygemelding:

Man er som oftest sygemeldt i 2-4 uger ved ikke krævende fysisk arbejde.

Har du har fysisk hårdt arbejde, er en sygemelding på 4-6 uger relevant.

Protesen må ikke bruges i 2 uger, og mange er generet af den manglende protese og manglende tyggeevne.

Ophelning af tranplanteret knogle:

- Knoglen skal nu hele i 4-6 måneder.
- I denne periode må du bruge din protese, men helst så lidt som muligt.
- Du må **ikke** sove med den om natten. Den skal måske tilpasses yderligere i forløbet, og den må **aldrig** trykke.

3. Efter 4-6 måneder er knoglen helet, og du kan få isat tandimplantater

Operationen kan foregå på 2 måder: Enten i lokalbedøvelse på Kæbekirurgisk ambulatorium eller i fuld bedøvelse i afdelingen for Planlagt kirurgi.

Vi finder ud af, hvad der er bedst for dig.

Isættelse af implantater i lokalbedøvelse:

- Du bliver indkaldt til en forundersøgelse med røntgen inden implantaterne isættes.
- Er der ændringer i din medicin bedes du oplyse dette ved forundersøgelsen.
- Du skal opereres i lokalbedøvelse på Kæbekirurgisk ambulatorium.
- Du møder **ikke** fastende.
- Læs mere om operation i lokalbedøvelse i det vedhæftede bilag **Før operation i lokalbedøvelse**.

Isættelse af implantater i fuld bedøvelse:

- Du bliver indkaldt til en forundersøgelse med røntgen inden implantaterne isættes.
- Er der ændringer i din medicin bedes du oplyse dette ved forundersøgelsen.
- Operationen foregår i fuld bedøvelse som én dags kirurgisk indgreb, og du kan gå hjem samme dag.
- Du kan ikke selv køre herfra så tag en pårørende med.
- **Du skal møde fastende:** [Fastereglene](#)
- Du møder i afdelingen Planlagt Kirurgi eller på Kæbekirurgisk sengeafdeling. Tjek dit indkaldelsesbrev.
- Læs om dine forberedelse i bilaget **Før operation i fuld bedøvelse**.

Efter isættelse af implantaterne:

- Protesen må herefter ikke bruges i ca. 10-14 dage og skal tilpasses ved tekniker, efter trådene er fjernet. Kosten skal i den periode være tyggefri, skema 2 i bilaget **Kost til kæbeopererede** og få tips/ideer i bilaget **Opskrifter**.
- Du bliver indkaldt til kontrol og fjernelse af tråde.
- Når trådene er fjernet anbefales det at din protese **kun** anvendes i dagtiden i 5-6 mdr.
- Mundhygiejne udføres med Klorhexidin mundskyl til dagen efter trådene er fjernet, se bilaget **Klorhexidinvejledning**.
- Du får antibiotika i ca. 1 uge og kirurgen laver en e-recept til dig

Tandimplantaterne skal nu hele ind i knoglen i 4-6 måneder.

Manglende kæbeknogle

4. Derefter bliver du indkaldt til at få påsat abutments/små "forlængere"

Din knogle og implantaterne er nu helet

Du skal lokal bedøves til sidste operation:

- Du bliver indkaldt til den sidste operation på Kæbekirurgisk ambulatorium.
- I lokalbedøvelse får du påsat abutments/små forlængere og evt. flyttet lidt på dit tandkød.
- Dette er en mindre operation.
- Du kan læse mere om operation i vedhæftet bilag Før operation lokalbedøvelse.

Du skal i fuld bedøvelse til sidste operation:

- I fuld bedøvelse får du påsat abutments/små forlængere, og skal der også flyttes på dit tandkød.
- Du skal opereres i fuld bedøvelse i afdelingen for Planlagt kirurgi og kommer hjem samme dag.
- Du skal møde **fastende**. [Fasteregler](#).
- Du kan ikke selv køre herfra, så tag en pårørende med.
- Der kan være noget ubehag i efterforløbet, og du vil få e-recept på relevant smertestillende medicin.
- Se vedhæftede bilag Før operation i fuld bedøvelse..

Find gode madopskrifter i bilaget Kost til kæbeopererede.

Du kommer til kontrol og trådene fjernelse efter 10-14 dage på Kæbekirurgisk ambulatorium.

Dit tandkød heler:

- Dit tandkød skal så hele i 2-8 uger.
- Det er individuelt, hvor lang tid en eventuel protese ikke må bruges
- Du er nu klar til, at din egen tandlæge kan fremstille krone, bro eller protese som planlagt.

5. Din egen tandlæge kan nu fremstille krone, bro eller protese som planlagt.

6. Renhold af dine implantaterne er vigtig

Renhold er afgørende:

- Der kan opstå komplikationer omkring implantaterne på længere sigt, i form af betændelse (periimplantitis) og som ligner parodontose.
- Det kan i værste fald medføre, at implantaterne mistes.
- Det er derfor vigtigt, at du opretholder regelmæssige kontroller hos din tandlæge.

Årsager til periimplantitis kan være:

- Rygning.
- Dårlig/utilstrækkelig mundhygiejne.

På Tandlægeforeningens hjemmeside kan du læse mere:

- Om implantatløsninger.
- Se billeder.
- Få gode råd om hvordan du plejer og behandler dine implantater bedst muligt
- <https://www.tandlaegeforeningen.dk/til-tandlaeger/til-patienter/tandsygdomme-gener-og-behandling/g-k/implantat-en-kunstig-tandrod/>
- Du kan også downloade vores App: [Mit sygehus](#) og se fotos og information om dit forløb, manglende kæbeknogle, se vedhæftet bilag Mit sygehus.

Manglende kæbeknogle

7. Implantaterne vil blive kontrolleret efter 1, 3 og 5 år med røntgenoptagelser på Kæbekirurgisk ambulatorium.

Spørgsmål:

Har du spørgsmål er du velkommen til at kontakte Kæbekirurgisk ambulatorium på tlf. 79 18 21 45 hverdage mellem 8.00 og 15.00.

Med venlig hilsen

Kæbekirurgisk afsnit